

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Semana a z členov senátu JUDr. Anny Markovej, JUDr. Beaty Miničovej, JUDr. Margity Fridovej a JUDr. Viery Pepelovej, v právnej veci žalobcu: **S., a.s.**, M.X., L.M., IČO: X., zast. advokátkou JUDr. E.M., P.X., B., proti žalovanému: **S.k., a.s.**, C.X., B., IČO: X., zast. advokátom JUDr. E.V., B.X., B., **o zaplatenie 162 920 499,- Sk s prísl.**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. apríla 2007 č. k. 4 Obo 347/2005-457 rozhodol

t a k t o :

Rozsudok odvolacieho súdu **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. septembra 2005 č. k. 49 Cb 59/2000-357 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 162 920 499,- Sk, ako aj trovy konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobou došlou súdu dňa 7. júna 2000 žalobca uplatnil nárok na zaplatenie 162 920 499,- Sk istiny s prísl., titulom neoprávneného majetkového prospechu podľa § 123 Hospodárskeho zákonníka a § 763 Obchodného zákonníka s nasledovným odôvodnením.

O predmete sporu prvostupňový súd rozhodol už rozsudkom č. k. 49 Cb 59/00 zo dňa 28. septembra 2000 tak, že žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal k zaplateniu sumy 162 920 499,- Sk a k trovám konania. Proti rozsudku sa odvolal žalovaný. Uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky č. k. 4 Obo 22/01 zo dňa 14. marca 2002 rozsudok č. k. 49 Cb 59/00 zo dňa 28. septembra 2000 zrušil a vec vrátil na nové konanie, v ktorom mal prvostupňový súd došetriť, k prevzatiu akej pohľadávky došlo Dohodou o prevzatí práva zo záväzku, uzavretou medzi V. a K. Krajský súd v novom konaní dospel k záveru, že zo strany právneho predchodcu žalovaného nedošlo k neoprávnenému majetkovému prospechu, preto žalobu rozsudkom č. k. 49 Cb 59/00 zo dňa 14. apríla 2003 ako nedôvodnú zamietol. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 6 Obo 190/03 zo dňa 15. decembra 2004 tento rozsudok zrušil a vec znovu vrátil na ďalšie konanie s tým, aby krajský súd doplnil dokazovanie v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, ktoré bolo vyslovené v skoršom rozhodnutí odvolacieho súdu.

Krajský súd vo veci znovu rozhodol rozsudkom č. k. 49 Cb 59/2000-357 zo dňa 12. septembra 2005 tak, že žalobe opäť vyhovel. Poukázal na to, že V., B., pobočka L. a právny predchodca žalobcu S., L. uzavreli dňa 28. decembra 1990 úverovú zmluvu č. 237, predmetom ktorej bol záväzok V. poskytnúť žalobcovi strednodobý úver na zásoby v sume 299 840 000,- Kčs, pri úrokovej sadzbe basic rate 15%, zvýšenej o odchýlku + 4,5% s lehotou splatnosti do 31. decembra 1993. V. a K., P. sa dňa 25. februára 1991 dohodli na spolupráci pri realizácii operácie na trvalo sa obracajúce zásoby (TOZ), ktorá spočívala v tom, že pohľadávky banky, ktoré boli pokryté redistribučnými úvermi, stredno a dlhodobými úverovými zdrojmi, budú prevedené na účet K. Podľa bodu 1 dohody V. mala na realizáciu akcie použiť vzor žiadosti K. o preúčtovanie pohľadávky.

Prevod úveru na TOZ bolo možné realizovať najneskôr do 14. marca 1991. Strany úverovej zmluvy dňa 26. marca 1991 podpísali dohodu, podľa ktorej vzhľadom na preúčtovanie strednodobého úveru na zásoby K., P. vo výške 271 872 000,- Kčs a na krátkodobý úver na zásoby v sume 27 968 000,- Kčs, stratila úverová zmluva č. 237 platnosť 26. marca 1991. V. dňa 30. júna 1991 potvrdila žiadosť žalobcu o prevzatie úveru TOZ k 30. novembru 1990 v sume 116 823 000,- Kčs K., P. Podaním zo dňa 6. januára 1992 K. prevzatie pohľadávky na TOZ akceptovala. Ustanovenia vyhlášky č. 103/1985 Zb. o poskytovaní úverov a úverových sadzbách zodpovedali zásadám plánovanej politiky

socialistického štátu, v zmysle ktorých poskytovanie úverov bolo plánované a účelové. Okrem investičných a devízových úverov banky poskytovali aj prevádzkové úvery. Jedným z prevádzkových úverov bol aj úver na obežné prostriedky, najmä na zásoby. Pre tento úver úprava obsahovala úrokovú sadzbu vo výške 6%. Od 1. januára 1990 sa úverové vzťahy socialistických organizácií riadili vyhláškou č. 201/1989 Zb., ktorá v týchto vzťahoch postavila na prvé miesto princíp zmluvnosti, pričom v prechodných ustanoveniach osobitne upravila splátky úveru na trvalo obracajúce sa zásoby, ktoré boli poskytnuté pred 1. januárom 1990 a postup ich úrokovania. Vyhláška č. 561/1990 Zb., ktorá nadobudla účinnosť 27. decembra 1990, zrušila vyhlášku č. 201/1989 Zb., čím zanikla úprava úverov na TOZ.

Na základe uvedeného vývoja v bankovom sektore K., P. prevzala práva zo záväzkov na TOZ. Po vzniku Slovenskej republiky tieto práva prešli na K., B.

Z vykonaného dokazovania súd zistil, že úver vo výške 339 840 000,- Kčs podľa úverovej zmluvy č. 13 a suma 299 840 000,- Kčs, ako uvádza úverová zmluva č. 237, nebol nikdy reálne poskytnutý. V praxi fungovalo poskytovanie úveru na TOZ tak, že príslušná banka zriadila buď v rámci bežného účtu organizácie kontokorentný účet (t.j. ide o úver čerpaný na bežnom účte do výšky dohodnutého debetného limitu), alebo zriadila kontokorentný účet pre účely úveru TOZ. Ak podnik nemal vlastné prostriedky na nákup zásob, mohol, ale aj nemusel čerpať zo svojho účtu až do limitu stanoveného úverovou zmluvou. Táto skutočnosť je právne podložená príslušnými ustanoveniami vyhl. č. 103/1985 Zb. o poskytovaní úverov a o úrokových sadzbách. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že pokiaľ bol úver „poskytnutý“, t.j., že bola uzatvorená úverová zmluva, neznamenalo to automaticky, že banka poskytla podniku peňažné prostriedky, ale znamenalo to, že sa mu poskytla možnosť čerpania týchto peňažných prostriedkov, nakoľko podnik si financoval zásoby aj z iných zdrojov, ako sú úvery. K splácaniu úverov dochádzalo len v prípadoch, keď podnik z neho čerpal, resp., ak jeho finančná situácia dovoľovala kryť úvery z obrátových fondov. Súd dospel k záveru, že úverová zmluva č. 13 nevznikla, nakoľko nedošlo k dohode o celom jej obsahu podľa § 382a ods. 4 HZ, platného v tom čase a súčasne úverová zmluva č. 13 musela byť v súlade s vyhl. o úverových vzťahoch. V úverovej zmluve č. 13 nebol v rozpore so všeobecno-právnymi predpismi, dohodnutý spôsob a časový plán splácania (či. 1/2, III/2) zmluvy č. 13 a dohodnutý čas, kedy mal byť úver poskytnutý (rozpor v či. 1/1 a MI/3). Úverová zmluva č. 237 je postihnutá právnou vadou – chýba v nej (v rozpore

s § 382a HZ) dohodnutý čas, kedy mal byť úver poskytnutý. Vzhľadom na tieto skutočnosti, súd je toho názoru, že z úverovej zmluvy č. 13 boli naplnené predpoklady stanovené v § 24 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka v znení do 30. apríla 1990, podľa ktorého právne úkony socialistických organizácií sú neplatné, ak sú v rozpore s právnymi predpismi, alebo ich účel obchádzajú, alebo sú v rozpore so zásadami hospodárskej politiky Československej socialistickej republiky, alebo ak ich predmetom je plnenie nemožné. Čo sa týka úverovej zmluvy č. 237, v danom prípade ide o neplatnosť podľa § 21 ods. 1 HZ v znení platnom od 1. mája 1990, podľa ktorého právny úkon je neplatný, pokiaľ svojím obsahom alebo účelom sa prieči právnemu predpisu, pokiaľ právny predpis obchádza, alebo ak je jeho predmetom nemožné plnenie. Čo sa týka Dohody o postúpení pohľadávky na jej platnosť, musel existovať platný konkrétny záväzok, ktorý neexistoval, nakoľko obe úverové zmluvy, a to č. 13 a č. 237 sú absolútne neplatné, resp. podľa § 382a ods. 4 HZ nevznikli, nakoľko nebola dohoda o celom obsahu úverovej zmluvy. Z uvedeného dôvodu musí byť aj dohoda o postúpení práva zo záväzku absolútne neplatná. V tom čase platné právo nepoznalo inštitút „Žiadosti o prevzatie pohľadávky“. Právo zo záväzku je dvojstranný právny úkon medzi postupcom a postupníkom. Okrem toho prevzatie žiadosti zo strany V. dňa 25. februára 1991 bolo spochybnené samotným žalobcom, ktorý tvrdí, že tento právny úkon bol vykonaný dňa 22. februára 1991. Čo sa týka tvrdenia žalovaného, že úverová zmluva č. 237 bola uzatvorená za účelom splatenia úveru poskytnutého na základe úverovej zmluvy č. 13, súd dospel k názoru, že nie je možné akceptovať vyjadrenie žalovaného, že nie je rozhodné, že tento účel nebol v úverovej zmluve č. 237 takto špecifikovaný. Podľa názoru súdu s poukazom na ust. § 382a ods. 2 HZ tieto ustanovenia jednoznačne vyžadujú dohodnutie účelu. Čo sa týka postupovanej pohľadávky, ktorá mala byť z úverovej zmluvy č. 237, potvrdenie K., P. adresované S. uvádza dátum prevzatia pohľadávky 1. júla 1991, avšak potvrdenie K., P. adresované S., uvádza dátum prevzatia pohľadávky 1. januára 1992. S odhliadnutím od toho, že jedna a tá istá pohľadávka má byť podľa uvedeného postúpená dvakrát, treba uviesť, že úverová zmluva č. 237 bola dňa 26. marca 1991 zrušená. Nie je totiž mysliteľné, aby úverová zmluva č. 237 zanikla dňa 26. marca 1991, pričom právo zo záväzku, založeného touto zmluvou, sa malo prevziať až 1. júla 1991.

Čo sa týka premlčania, v danom prípade ide o neplatnosť postúpenia práva zo záväzku, na základe vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodu neplatnosti úverovej zmluvy č. 13, z ktorej následne vychádzala úverová zmluva č. 237, ktorá je takisto neplatná.

Absolútna neplatnosť postúpenia pohľadávky spočíva v tom, že neexistoval žiaden záväzok medzi V. a právnym predchodcom žalobcu, nakoľko úverové zmluvy č. 13 a č. 237 sú podľa názoru súdu absolútne neplatné pre ich rozpor so zákonom a pre chýbajúce reálne čerpanie úveru. V danom prípade nejde o chýbajúcu písomnú formu. Otázka platnosti a neplatnosti zmlúv č. 13 a č. 237 a o postúpení pohľadávky, nie je predmetom sporu, ale ide o prejudiciálnu otázku. Predmetom sporu je vydanie neoprávneného majetkového prospechu, a preto súd skúmal, či došlo alebo nedošlo k premlčaniu práva na vydanie neoprávneného majetkového prospechu. Premlčanie sa pri opakovaných plneniach posudzuje od každého plnenia samostatne. Úver sa splácal v období od 7. júla 1992 až do 7. júla 1999. Žalobný návrh bol podaný 7. júna 2000. Podľa § 131/4 HZ podľa stavu do 30. apríla 1990, čo sa týka úverovej zmluvy č. 13. lehota na zánik práva na vydanie neoprávneného majetkového prospechu sa začína od prvého dňa nasledujúceho po tom, čo sa organizácia, na úkor ktorej sa neoprávnený majetkový prospech získal, dozvedela, že sa získal a kto ho získal. Toto právo je možné uplatniť najneskôr do konca desiateho roka nasledujúceho po získaní majetkového prospechu.

Čo sa týka úverovej zmluvy č. 237 podľa HZ § 131 b/2 podľa stavu od 1. mája 1990, premlčacia lehota na náhradu škody je dva roky a začína plynúť odo dňa, kedy sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Právo na náhradu škody sa však premlčí najneskôr za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. To platí obdobne o premlčacej lehote na vydanie neoprávneného majetkového prospechu.

Žalobca namietal voči všetkým dokladom, ktoré predložil žalovaný v kópii a požadoval predloženie originálov dokladov. Žiadané doklady predložil žalovaný listom zo dňa 30. júna 2005. Tieto doklady boli predložené žalovaným na pojednávaní dňa 5. septembra 2005. Na tomto pojednávaní právny zástupca žalobcu spochybnil predložené príkazy na úhradu, a to príkaz na úhradu vystavený v L. dňa 13. decembra 1990, ako splátku úveru na TOZ, príkaz na úhradu na sumu 20 000 000,- Sk zo dňa 28. decembra 1990, príkaz na úhradu sumy 299 840 000,- Kčs, ako splátka TOZ a poskytnutie TOZ strednodobého úveru na zásoby zo dňa 28. decembra 1990 a príkaz na úhradu zo dňa 25. februára 1991 na preúčtovanie úveru TOZ do K. na sumu 271 872 000,- Kčs. Právny zástupca žalobcu spochybnil predložené príkazy na úhradu s tým, že nejde o príkazy vystavené a podpísané právnym predchodcom žalobcu. Na podporu tohto tvrdenia poukázal na to, že pokiaľ zadáva

banke príkaz na úhradu, okrem osoby oprávnenej konať, sa dáva pečiatka a okrem toho prijatie tohto príkazu na úhradu je potvrdené prezenčnou pečiatkou banky, čím spôsobil ich hodnovernosť. Na pojednávaní dňa 5. septembra 2005 právny zástupca žalobcu požiadal, aby bol do zápisnice zakomponovaný presný okamih postúpenia pohľadávky. Bolo to dňa 25. februára 1991. Vzhľadom k tomu, že neboli ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, súd považoval dokazovanie v predmetnej veci za ukončené.

Podľa ust. § 382a HZ úverová zmluva vznikne dohodou o celom jej obsahu. Pretože v úverovej zmluve č. 13 a č. 237 neboli splnené podmienky stanovené v ust. § 382a HZ, a to u úverovej zmluvy č. 13 nedošlo k dohode o celom jej obsahu, nebol v nej dohodnutý spôsob a časový plán splácania a dohodnutý čas, kedy mal byť tento úver poskytnutý a pri úverovej zmluve č. 237 chýbal dohodnutý čas, kedy mal byť úver poskytnutý, ide u oboch zmlúv o absolútnu neplatnosť právneho úkonu. U úverovej zmluvy č. 13 boli naplnené predpoklady neplatnosti podľa § 24 ods. 1 HZ v znení platnom do 30. apríla 1990 a u úverovej zmluvy išlo o absolútnu neplatnosť podľa § 21 ods. 1 HZ, podľa znenia platného od 1. mája 1990.

Na platnosť Dohody o postúpení pohľadávky musel existovať konkrétny záväzok, ktorý však neexistoval, nakoľko úverové zmluvy č. 13 a č. 237 sú absolútne neplatné, resp. podľa § 382a ods. 4 HZ nevznikli, nakoľko nebola dohoda o celom obsahu úverovej zmluvy, a preto je aj dohoda o postúpení práva zo záväzku neplatná. Z neplatnej zmluvy nemožno cedovať platne pohľadávku inému subjektu. Podľa ust. § 128 ods. 1 HZ, ak to nevylučuje právny predpis, dohoda organizácií, alebo povaha záväzku, môžu sa práva zo záväzku postúpiť dohodou na inú organizáciu.

Ku vznesenej námietke premlčania súd neprihliadol, nakoľko nie je dôvodná z dôvodu, že predmetom sporu je vydanie neoprávneného majetkového prospechu, čiže úlohou súdu bolo skúmať, či došlo alebo nedošlo k premlčaniu práva na vydanie neoprávneného majetkového prospechu. Premlčanie sa pri opakovaných plneniach posudzuje od každého plnenia samostatne. Úver sa splácal v období od 7. júla 1992 až 7. júla 1999. Žalobný návrh bol podaný dňa 7. júna 2000. Podľa § 131b HZ, v znení platnom, v tom čase je premlčacia doba 10 rokov – objektívna, resp. 2 roky – subjektívna.

Podľa § 123 HZ nárok žalobcu predstavuje neoprávnený majetkový prospech žalovaného. Na základe vyššie uvedených dôvodov podľa ust. § 21 ods. 1 HZ, v znení platnom od 1. mája 1990, § 24 ods. 1 HZ v znení platnom do 30. apríla 1990, § 128, § 382a HZ, § 123 HZ a § 763 Obchodného zákonníka, zaviazal súd žalovaného k zaplateniu čiastky 162 920 499,- Sk istiny.

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 24. apríla 2007 č. k. 4 Obo 347/2005-457 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol a rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že právny predchodca žalobcu a V., pobočka L., uzavreli dňa 8. februára 1990 úverovú zmluvu č. 13 na TOZ vo výške 339 840 000,- Kčs, splatný 31. decembra 1990. Medzi účastníkmi nie je sporné, že právny predchodca žalobcu z poskytnutého úveru splatil 40 000 000,- Kčs platbami dňa 13. decembra 1990 a 28. decembra 1990. Splatením časti poskytnutého úveru žalobca k 28. decembru 1990 bol povinný splatiť V. úver v sume 299 840 000,- Kčs. Na zaplatenie nesplatennej sumy z úverovej zmluvy č. 13 uzavreli právny predchodca žalobcu a V., pobočka L., dňa 28. decembra 1990 úverovú zmluvu č. 237 v sume 299 840 000,- Kčs., s lehotou splatnosti dňa 31. decembra 1993. Uzavretím úverovej zmluvy č. 237 sa na základe úveru poskytnuté prostriedky započítali na dlh z predchádzajúcej úverovej zmluvy č. 13. Tým predchádzajúci dlh zanikol a vznikol záväzok vrátiť úver podľa úverovej zmluvy č. 237. Právny poriadok účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy č. 237 umožňoval banke, aby poskytla organizácii úver, ktorý sa použije na vyrovnanie predchádzajúceho úveru. Podľa názoru odvolacieho súdu predmetné zmluvy obsahovali všetky obvyklé náležitosti podľa ust. § 382a Hosp. zák., a preto boli platne uzavreté. V čase uzatvárania úverových zmlúv na TOZ nemohli strany jednoznačne vedieť, v akom rozsahu a kedy sa úver na TOZ bude postupne čerpať. Z úverových zmlúv bolo jasné, že úver sa bude čerpať na trvalo sa obracajúce zásoby. Banka bola oprávnená určiť konkrétny termín splácania úveru osobitne pre každý rok.

V. Bratislava a K., P. uzavreli dňa 25. februára 1991 Dohodu o spolupráci pri realizácii operácií TOZ podľa ust. § 128 ods. 1 Hosp. zák. Podľa dohody V. Bratislava bola povinná oznámiť K. P. do 14. marca 1991 čísla úverového účtu, na ktorý bude preúčtovaný celý zostatok úveru. S., L. (právny predchodca žalobcu) zaslal K., P. dňa 30. júna 1991 žiadosť o prevzatie pohľadávky z úveru na TOZ vo výške 116 823 000,- Kčs, čo predstavuje 80% úveru 146 029 000,- Kčs. K., P. listom zo dňa

6. januára 1992 potvrdila právnenému predchodcovi žalobcu prevzatie pohľadávky z úveru na TOZ vo výške 116 823 000,- Kčs. Tento listom zo dňa 17. januára 1992 akceptoval prechod pohľadávky z úveru na nového veriteľa. V. po postúpení pohľadávky z úveru, ktorú mala voči žalobcovi, a ktorá na základe platne uzatvorenej dohody podľa ust. § 128 ods. 1 Hosp. zák. bola postúpená na K. P. oznámila žalobcovi dňa 26. marca 1991 ukončenie platnosti úverovej zmluvy č. 237. Žalobca na základe platne postúpenej pohľadávky na K. P. a neskôr na jej právneho nástupcu K., akceptoval prechod pohľadávky z úveru na TOZ, na nového veriteľa a tomu aj celý úver splatil dňa 23. augusta 1999.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností konštatoval, že žalobca plnil na základe platne uzavretých úverových zmlúv, na základe postúpenej pohľadávky v súlade s ust. § 128 ods. 1 Hosp. zák. žalovanému, a preto zo strany žalobcu nešlo o plnenie bez právneho dôvodu. Žalovaný prijatím poskytnutého plnenia nezískal neoprávnený majetkový prospech. S poukazom na fakt, že žalovaný nezískal neoprávnený majetkový prospech, odvolací súd sa so vznesenou námietkou premlčania, ani s ostatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, nepovažoval za potrebné zaoberať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa ust. § 220 ods. 1 O.s.p. rozsudok Krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a navrhol ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP), a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Odvolací súd nerešpektoval ust. § 157 ods. 2 OSP, keďže sa vôbec nevyrovnal so závermi prvostupňového súdu, neuviedol, v čom boli závery prvostupňového súdu mylné, z akých dôvodov a z akého právneho posúdenia jednotlivých skutočností svoje rozhodnutie vydal. Na rozdiel od prvostupňového rozsudku je druhostupňový rozsudok úplne nepresvedčivý. Tento názor opiera o nasledujúce skutočnosti:

Úvery na TOZ nikdy neboli reálne poskytnuté (v zmysle ako sa úver chápe dnes). Odvolací súd napriek viacerým dôkazom (napr. novinový rozhovor s býv. ministrom financií

D. – založený v spise) konštatuje, že úver bol poskytnutý, pričom dokonca ide ešte ďalej, keď na str. 18 v poslednom odseku uvádza, že „medzi účastníkmi sporu nie je sporné, že ... z poskytnutého úveru splatil...“. Reálne neposkytnutie úveru bolo jedným z hlavných tvrdení žalobcu (viď napr. žaloba str. 5, vyjadrenie zo dňa 20. novembra 2000 str. 2, vyjadrenie z 12. februára 2003, odvolanie z 26. júna 2003 str. 2, vyjadrenie z 22. apríla 2005 str. 1-3, atď.), a je preto nemysliteľné, aby súd konštatoval, že nie je sporné, že k poskytnutiu úveru došlo. Viackrát sme poukázali na to, že v prípade TOZ išlo len o fiktívnu formu úverovania. V celom konaní sa odporcovi nepodarilo preukázať, napriek našim tvrdeniam a dôkazom, reálne poskytnutie finančných prostriedkov v predmetnej výške, či už z úverovej zmluvy č. 13 (zo dňa 8. februára 1990), alebo č. 237 (zo dňa 28. decembra 1990). Odvolací súd rovnako nevzal do úvahy (a ani sa s takýmto preukázaným tvrdením nijako nevyrovnal), že úver na TOZ, ktorý sa podniku mal poskytnúť podľa zmluvy, nebol klasickým úverom v dnešnom chápaní, ale išlo vlastne o sumu, ktorá bola vedená len účtovne. Reálne podnik nezískal peniaze, ale len možnosť ich čerpania – a to maximálne do výšky „poskytnutého“ úveru na TOZ.

Zamietnutie žaloby fakticky znamená, že podnik zaplatí fiktívny úver dvakrát, prvýkrát keď štát odčerpal vlastné zdroje podniku a účtovne ich pretransformoval direktívne na úvery, druhýkrát keď tento fiktívny a nikdy neposkytnutý úver splatil.

Odvolací súd na str. 19 konštatuje, že k prevzatiu pohľadávky došlo. Hoci v ods. 2 popisuje mnohé skutočnosti, nie je vôbec zrejmé, na základe ktorých písomných dokumentov malo k prevzatiu práva zo záväzku (ďalej len „postúpenie pohľadávky“) dôjsť.

Odvolací súd na jednej strane napríklad uvádza, že „S.... zaslal K. P. dňa 30. júna 1991 žiadosť...“ a K., P. (ďalej len „K.“) „listom zo dňa 6. januára 1992 potvrdila... prevzatie pohľadávky...“, o štyri riadky nižšie však už uvádza, že dňa 26. marca 1991 (t.j. 3 mesiace predtým!) došlo k ukončeniu platnosti úverovej zmluvy č. 237. Nakoľko Dohoda medzi V. a K., P. sama osebe nemôže byť postúpením pohľadávky, keďže v nej pohľadávka nie je špecifikovaná, odvolací súd špecifikuje pohľadávku (v odôvodnení napádaného rozsudku) prostredníctvom Žiadosti zo dňa 30. júna 1991 (ďalej len „Žiadosť“), hoci sám pripúšťa, že dňa 26. marca 1991 došlo k ukončeniu platnosti úverovej zmluvy č. 237 (úver. Zmluva č. 13 zanikla ešte skôr). Z uvedeného logicky potom vyplýva, že predmetom postúpenia

pohľadávky nemohol byť záväzok zo zaniknutej úverovej zmluvy č. 237. O postúpenie akej pohľadávky ale potom malo ísť, odvolací súd vôbec neskúma, resp. túto otázku nerieši. Žiadosť však v žiadnom prípade nemohla byť relevantnou súčasťou postúpenia pohľadávky, keďže bola napísaná v čase, keď úverová zmluva č. 237 už neplatila. Odvolací súd si teda úplne odporuje, pričom navyše ani nedefinuje moment postúpenia pohľadávky, ktorý bol v spore zo strany navrhovateľa opakovane spochybňovaný.

Odvolací súd ďalej uvádza (v rámci zdôvodnenia platnosti postúpenia pohľadávky), ako relevantný dokument Potvrdenie K., P. zo 6. januára 1992 (ďalej len „Potvrdenie“). V potvrdení sa explicitne uvádza, že k postúpeniu došlo k 1. januáru 1992. Odvolací súd tým poprel svoj skorší výrok uvedený v zrušovacom uznesení 4 Obo 22/01-123 (ďalej len „zrušovacie uznesenie“) na str. 4, 2. ods. zospodu, kde uviedol, že ...“ prevod úverov sa mal uskutočniť do 14. marca 1991...“. Ak súd na jednej strane konštatuje platnosť postúpenia, pričom ako termín postúpenia v zrušovacom uznesení uvádza 14. marec 1991 a v napádanom rozsudku akceptuje Potvrdenie, ktoré explicitne uvádza dátum postúpenia pohľadávky 1. január 1992, mal jednoznačne uviesť, o aký dokument, predlžujúci dobu postúpenia oproti Dohode medzi V. a K., P. svoj právny názor oprel. Podľa našich vedomostí nebol takýto dokument v konaní predložený a ani neexistuje. Právny záver odvolacieho súdu je preto podľa nášho názoru nesprávny.

Všetky listiny, o ktoré opiera odvolací súd svoj právny názor, čo do platnosti postúpenia pohľadávky, jednoznačne odporujú samotnému textu týchto listín (najmä Potvrdeniu, ktoré explicitne uvádza, že Potvrdenie „...spolu so Žiadosťou tvoria nedeliteľný celok, ktorý má náležitosti hospodárskej zmluvy“. Vôľa K., P. bola teda skôr taká (čo potvrdzuje i zrušenie úverovej zmluvy č. 237 na základe dohody medzi V. a právnym predchodcom navrhovateľa), že Žiadosť zo dňa 30. júna 1991 adresovaná dlžníkom K.) a Potvrdenie majú charakter novej úverovej zmluvy. To, že z nich K. B. (právny predchodca odporcu) a odporca urobili súčasť dohody o prevzatí práva zo záväzku, vyplýva zo skutočnosti, že K., P. žiaden úver nikdy neposkytla.

Odvolací súd rovnako nesprávne po právnej stránke posúdil dohodu o ukončení platnosti zmluvy č. 237 zo dňa 26. marca 1991. Hoci má táto dohoda názov „Oznámenie“, keďže išlo jednoznačne o dvojstranný právny úkon podpísaný oprávnenými zástupcami oboch

zmluvných strán, musí ísť nepochybne (v zmysle obsahového výkladu) o formu dohody (zmluvy) a nie jednostranného oznámenia.

Odvolačí súd konštatovaním, že žalobca plnil na základe postúpenej pohľadávky, vyslovil záver, ktorý je teda v rozpore so samotným textom Potvrdenia, ako aj so samotnými už skôr vyslovenými právnymi závermi samotného odvolacieho súdu. Odvolačí súd si pritom odporuje v ďalšej skutočnosti – na jednej strane uvádza (str. 18 napádaného rozsudku, 1. odsek zospodu), že „...je nesporné, že právny predchodca žalobcu... splatil 40 000 000,- Kčs platbami dňa 13. decembra 1990 a 28. decembra 1990...“, na druhej strane ako relevantnú považuje Žiadosť, ktorá špecifikuje pohľadávku, ktorá mala byť postúpená v stave k 30. novembru 1990, t.j. pred splatením uvedených splátok. Neexistuje teda dokument zohľadňujúci pri postúpení pohľadávky uvedené splátky.

V neposlednom rade konštatovanie odvolacieho súdu o tom, že pohľadávka bola platne postúpená, hoci v každom prípade muselo ísť o pohľadávku (pričom naďalej trváme na tom, že táto vôbec neexistovala!) z klasického „komerčného“ úveru a nie úveru na TOZ, je v rozpore s Dohodou medzi V. a K., P. ktorá uvádza, že sa týka len prevodov z úverov na TOZ, čo potvrdil i samotný svedok odporcu Ing. P., ktorý Dohodu podpísal (viď str. 2 zápisnice z 10. apríla 2003, posledný odsek), a ktorý teda musel lepšie poznať obsah a význam dohody ako súčasný odporca! Odvolačí súd pri svojom rozhodnutí, ktorým zmenil prvostupňový rozsudok, na túto skutočnosť vôbec neprihliadol, ani sa s ňou nijakým spôsobom nevyrovnal.

Úverová zmluva č. 13 bola uzatvorená na dobu určitú, a to do dňa 31. decembra 1990.

Úverová zmluva č. 237 stratila platnosť dňa 26. marca 1991 (na základe dohody zmluvných strán). Tieto skutočnosti jednoznačne dokazujú, že k 1. januáru 1992 (čo uvádza Potvrdenie) nemohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky z úveru na TOZ, založenej zmluvou č. 13, ani zmluvou č. 237, a to ani v prípade, ak by takáto pohľadávka skutočne existovala.

Prvostupňový súd obsiahlo odôvodnil, prečo považoval obe úverové zmluvy za neplatné, a to z dôvodu ich rozporu s príslušnými právnymi predpismi (str. 5 a 6 rozsudku z 12. septembra 2005). Odvolačí súd sa s týmito závermi prvostupňového súdu nijako

nevyrovnal, neuviedol, v čom boli jeho právne závery mylné, len konštatoval, že úverové zmluvy boli platne uzatvorené. V napadnutom druhostupňovom rozsudku chýba akékoľvek právne zdôvodnenie mylnosti názoru prvostupňového súdu. Zastávame názor, že právny názor odvolacieho súdu nie je správny.

Odvolací súd sa nevyrovnal so závermi prvostupňového súdu o tom, že úver nebol nikdy reálne poskytnutý, čo prvostupňový súd podložil pomerne obsiahlou argumentáciou (str. 5 a 6 rozsudku z 12. septembra 2005). V odôvodnení svojho rozsudku odvolací súd navyše konštatuje (str. 19, ods. 1), že „v čase uzatvárania úverových zmlúv na TOZ nemohli strany jednoznačne vedieť, v akom rozsahu a kedy sa úver na TOZ bude postupne čerpať...“, čím vlastne pripúšťa, že výška sumy uvedenej v úverovej zmluve predstavovala len maximálny možný rámec čerpania úveru, nevyrovnal sa však už s otázkou, v akej reálnej výške bol príslušný úver poskytnutý. Nakoniec i z textu samotnej úverovej zmluvy č. 13 jednoznačne vyplýva, že suma úveru v nej uvedená predstavovala len maximálnu možnú výšku čerpania úveru (čl. II ods. 1). Rovnako sa podľa nášho názoru odvolací súd nedostatočne a nepresvedčivo vyrovnal s tvrdením odporcu, že úverom z úverovej zmluvy č. 237 bol splatený úver z úverovej zmluvy č. 13. Takýto svoj názor neoprel o žiadne v konaní vykonané dôkazy, tento fakt len konštatoval, hoci podľa nášho názoru nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Odvolací súd teda vôbec nezdôvodnil, o aké skutočnosti oprel svoj záver, že úver bol v predmetnej výške skutočne poskytnutý, hoci navrhovateľ túto skutočnosť počas celého konania spochybňuje, navyše, keď v konaní nebol na preukázanie tejto skutočnosti predložený zo strany odporcu žiaden relevantný dôkaz (okrem pochybných príkazov na úhradu, ktorých relevantnosť neuznal ani prvostupňový súd). Zastávame názor, že i v tejto časti sa súd neriadil vykonaným dokazovaním a právnu stránku veci posúdil nesprávne.

Odvolací súd vo svojom skoršom zrušovacom uznesení konštatoval, že „prevod úverov na TOZ sa mal realizovať do 14. marca 1991“, a že sa „prevádzal úver na TOZ k 30. novembru 1990“. Ak sa mal v zmysle právneho názoru vysloveného odvolacím súdom prevod úverov realizovať do tohto dátumu, odvolací súd sa v napádanom rozhodnutí odchyľuje od vlastného právneho záveru. Pri hodnotení postúpenia pohľadávky (str. 19 napádaného rozhodnutia) uvádza ako relevantnú žiadosť (s dátumom 30. jún 1991) a následné Potvrdenie (zo dňa 6. januára 1992), v ktorom ale K., P. uvádza, že pohľadávku prevzala

k 1. januáru 1992. Akýkoľvek neskorší termín postúpenia pohľadávky odporuje textu Dohody medzi V. a K., P. (na tomto mieste opätovne poukazujeme, že Dohoda zásadne rozlišuje medzi preúčtovaním a prevodom – v ods. 3 sa uvádza pojem „preúčtovaný“ a v ods. 7 pojem „prevod“, uvedené dátumy nie je preto možné vykladať aj na neskorší termín „preúčtovania“, ako to neustále robí odporca) a v súvislosti s tým aj právnomu názoru vyslovenému odvolacím súdom v zrušovacom uznesení. Odvolací súd sa teda odchyľil od vlastného skôr vysloveného právneho názoru, pričom sa nevyrovnal ani s tvrdeniami navrhovateľa preukazujúcimi, že postúpenie pohľadávky nemohlo byť v tomto prípade, v intenciách zrušovacieho uznesenia, platné.

Právny úkon postúpenia pohľadávky je v zmysle hore uvedených skutočností a záverov postihnutý preto takou právnou vadou, ktorá ho robí absolútne neplatným. S týmito skutočnosťami namietanými počas celého konania sa odvolací súd pri svojom rozhodnutí, ktorým zmenil rozsudok prvostupňového súdu, vôbec nezaoberal. Z rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým konštatoval platnosť postúpenia pohľadávky, vôbec nevyplýva, ani k akému dátumu malo dôjsť k postúpeniu pohľadávky, čo je podľa nášho názoru jedna z najvážnejších skutočností celého sporu, na ktorú sme neustále upozorňovali, nakoľko pre každý teoreticky do úvahy pripadajúci okamih existujú protiargumenty vylučujúce postúpenie pohľadávky k takémuto dátumu. Je zaujímavé, že hoci odvolací súd konštatuje platnosť postúpenia, nie je schopný definovať konkrétny moment postúpenia.

V predchádzajúcich podaniach sme preukázali, že v dôsledku obsahu jednotlivých listín, ktoré majú byť podkladom pre postúpenie pohľadávky a dátumom ich vyhotovenia, k postúpeniu pohľadávky nemohlo platne dôjsť. Ustálenie okamihu postúpenia vzhľadom na obsah jednotlivých listín, ktorými odvolací súd odôvodňuje postúpenie pohľadávky, malo byť v prípade rozhodnutia, ktorým došlo ku zmene prvostupňového rozhodnutia, jednoznačnou súčasťou odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Máme však za to, že takéto zdôvodnenie nie je možné (a preto ani nebolo v odôvodnení uvedené), z čoho vyplýva, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec.

Súd je v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. povinný „stručne, jasne a výstižne vysvetliť“, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec

právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé“. Súd sa so žiadnym záverom prvostupňového súdu, ktorým odôvodnil rozsudok, nevyrovnal, len skonštatoval, že žalobca plnil na základe platne uzavretých úverových zmlúv a na základe postúpenej pohľadávky, hoci ako sme preukázali, sám si vo svojich právnych záveroch odporuje. Z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je vôbec zrejmé, akými úvahami bol pri svojom rozhodnutí vedený, v čom boli závery prvostupňového súdu chybné, pričom sa najmä nevysporiadal ani s jednou skutočnosťou tvrdenu navrhovateľom, ktorou potvrdzoval svoj nárok.

Na tomto mieste opätovne poukazujeme na naše vyjadrenie zo dňa 29. novembra 2005 k odvolaniu odporcu, v ktorom sa obširne zaoberáme hodnotením skutkového, ale i právneho stavu.

Na záver chceme poukázať na skoršie (už právoplatné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky), ktoré sa týkajú sporov s rovnakým skutkovým a právnym základom – v doterajšej rozhodovacej praxi sa Najvyšší súd Slovenskej republiky prikláňal k našim tvrdeniam, napádané druhostupňové rozhodnutie je prvým nám známym právoplatným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v sporoch o TOZ v prospech S.

Prvý rozsudok (doložený spolu s odvolaním navrhovateľa zo dňa 26. júna 2003) sa týka sporu žalobcu S. c/a odporca R. Navrhovateľ si v tomto konaní uplatňoval nárok voči odporcovi, zaplatenie sumy 3 182 125,- Sk z titulu poskytnutého úveru na TOZ. Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil zamietavé rozhodnutie krajského súdu. V odôvodnení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konštatoval, že „nedošlo k platnému postúpeniu práva z úverovej zmluvy“ z úveru na TOZ. Zdôrazňujeme, že v tomto spore navrhovateľ (S.) argumentoval rovnakými dokladmi, ako argumentuje (ako odporca) v našom spore č. 49 Cb 59/00. Jediný rozdiel spočíva v tom, že pôvodnú úverovú zmluvu na TOZ neuzavrela slovenská V., ale česká K. Systém uzatvárania zmlúv, ako i postúpenia práv zo záväzkov však bol riešený medzi federálnou K. a V., resp. K., rovnako. Tiež dávame do pozornosti konštatovanie súdu na str. 3 rozsudku 2. ods., kde sa ku koncu zvädzajú vety: „Pre platnosť dohody bolo potrebné, aby si jej účastníci... Takýto prejav vôle v prípade nového veriteľa spochybňuje už aj jeho vyjadrenie...z 25. februára 1991 vznikla nová

hospodárska zmluva“) – Najvyšší súd Slovenskej republiky tu dal jednoznačne za pravdu (nakol'ko ide o rovnaký skutkový a právny základ) našim tvrdeniam.

Druhé uznesenie (doložené spolu s odvolaním navrhovateľa zo dňa 26. júna 2003) sa týka návrhu S. na vyhlásenie konkurzu na majetok spoločnosti P. právnym základom pre návrh bolo nesplácanie úveru na TOZ. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí skonštatoval, že úverová zmluva z r. 1990 nemá charakter úverovej zmluvy - str. 5, ods. 1 uznesenia (poukazujeme na paralelu s úverovými zmluvami č. 13 a č. 237). Rovnako súd v tomto uznesení poukázal na to, že vôbec nie je zrejmé, či úver bol reálne niekedy v minulosti poskytnutý (opäť poukazujeme na paralelu s našimi tvrdeniami, že odporca – S., ani jej právny predchodca v žiadnom zo sporov nikdy nepreukázal reálne poskytnutie finančných prostriedkov jednotlivým podnikom z fiktívnych úverových vzťahov týkajúcich sa TOZ, neexistuje teda dôkaz o reálnom poskytnutí prostriedkov z úverov ani v roku 1990, ani pred týmto obdobím).

Tretím je rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 4 Obo 361/2005 – aj tento spor spočíval na rovnakom skutkovom a právnom základe, ako predmetný prípad, pričom v rozsudku bolo konštatované, že S., ktorá si uplatnila nárok na zaplatenie úveru z TOZ voči odporcovi H., nie je v tomto spore aktívne legitimovaná, nakol'ko nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky. Rozsudok prikladáme k dovolaniu.

Napadnutým rozhodnutím Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v rozpore s doterajšími rozhodnutiami, čím dochádza vzhľadom k tomu, že vo všetkých sporoch ide o rovnaký skutkový a právny základ, k narušeniu rovnosti postavenia a práv jednotlivých dotknutých právnických osôb, čo by malo byť v demokratickej spoločnosti neprípustné. V prípade, ak dovolací súd nášmu dovolaniu nevyhoví, založí stav, keď v jednom spore bude S. úspešná, hoci v iných sporoch, rozhodnutých tým istým súdom vo veci majúcej rovnaký právny a skutkový základ, bola neúspešná. Ba čo viac, v jednom spore posudzuje Najvyšší súd Slovenskej republiky postúpenie pohľadávky z rovnakých listín ako platné, v ostatných ako neplatné.

V zmysle uvedených skutočností navrhujeme, aby dovolací súd rozsudok súdu druhého stupňa zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Žalovaný v pomerne rozsiahlom vyjadrení k podanému dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť. Uviedol, že podľa jeho názoru rozsudok odvolacieho súdu je správny, a teda nie sú dané žalobcom uplatnené dovolacie dôvody. Z dôkazov predložených súdu v priebehu konania jednoznačne vyplýva, že úvery z úverovej zmluvy č. 13, ako aj č. 237 boli zo strany právnych predchodcov žalobcu riadne čerpané v súlade s vtedajšou právnou úpravou, pričom došlo aj k uznaniu tohto dlhu podľa § 132 ods. 1 Hosp. zákonníka, čo znamená založenie právnej domnienky, že tento záväzok v rozsahu a čase uznania trvá. Žalobca ani nepreukázal, že by nedošlo k čerpaniu úverov. K námietkam týkajúcim sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu žalovaný uviedol, že toto odôvodnenie sa pridrižiava predchádzajúcich rozhodnutí odvolacieho súdu danej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Vzhľadom na podrobné, logike zodpovedajúce odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktoré dôvody korešpondujú s dvomi predchádzajúcimi zrušujúcimi uzneseniami odvolacieho súdu, dovolací súd konštatuje, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu pre nedostatok a zmätočnosť odôvodnenia je nepreskúmateľný a arbitrárny.

V komplexe rôznych skutkových a právnych otázok, s ktorými sa museli sudy v priebehu konania vypoariadať, dovolací súd vychádza z toho, že v prvom rade je potrebné vypoariadať sa s otázkou, či na základe sporných úverových zmlúv č. 13 a č. 237 boli aj skutočne finančné prostriedky poskytnuté právnemu predchodcovi žalobcu, prípadne v akej výške. V tomto smere odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že v čase uzatvárania úverových zmlúv na TOZ nemohli strany jednoznačne vedieť, v akom rozsahu a kedy sa úver na TOZ bude čerpať. Z úverových zmlúv bolo jasné, že úver sa bude čerpať na trvalo sa obracajúce zásoby. Banka bola oprávnená určiť konkrétny termín splácania úveru pre každý rok. Teda odvolací súd otázku skutočného čerpania úveru sám spochybňuje, pretože povinnosť dlžníka splácať úver nevzniká uzavretím úverovej zmluvy, ale až po skutočnom čerpaní úveru, alebo jeho časti. Ak odvolací súd konštatoval, že v čase

uzavretia úverových zmlúv strany nemohli vedieť v akom rozsahu a kedy sa úver na TOZ bude postupne čerpať, potom bolo jeho povinnosťou konkrétne uviesť kedy a v akom rozsahu právny predchodca žalobcu na základe týchto úverových zmlúv finančné prostriedky čerpal na nákup konkrétnych zásob. Toto závažné pochybenie v nedostatku odôvodnenia je navyše aj v rozpore s ustanovením § 220 ods. 1, ako aj ust. § 213 OSP, keďže súd prvého stupňa vychádzal zo skutkového záveru, že finančné prostriedky na základe uvedených úverových zmlúv poskytnuté neboli. Odvolací súd s týmto názorom súdu prvého stupňa sa nevyporiadal, pričom ust. § 220 ods. 1 OSP predpokladá, že odvolací súd môže zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa vtedy, ak súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav. V danom prípade však odvolací súd skutkový stav zistený súdom prvého stupňa neakceptoval a neakceptoval bez riadneho zdôvodnenia ani názor vyslovený v predchádzajúcich zrušujúcich uzneseniach odvolacieho súdu. Teda nevyrovnal sa s odlišným právnym názorom, vyjadreným v inom, resp. v iných rozhodnutiach najvyššieho súdu (viď aj IV. ÚS 312/07-46).

V zrušujúcom uznesení zo 14. marca 2002 č. k. 4 Obo 22/01-123 odvolací súd poukazuje na nezrovnalosti týkajúce sa času uzavretia úverovej zmluvy č. 237 a z tohto hľadiska uložil súdu prvého stupňa zistiť, k prevzatiu akej pohľadávky došlo Dohodou o prevzatí práva zo záväzku, uzavretou medzi V. a K. To isté odvolací súd vytkol aj v ďalšom zrušujúcom uznesení z 15. decembra 2004 č. k. 6 Obo 190/03-291. Z toho je zjavné, že odvolací súd v predchádzajúcich rozhodnutiach považoval za nepreukázané, že by na K. prešla nejaká pohľadávka vyplývajúca z uvedených úverových zmlúv. To by nasvedčovalo tvrdeniu žalobcu, že išlo o fiktívnu formu úverovania.

Odvolací súd sa nevyporiadal ani s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, a to predovšetkým pokiaľ ide o platnosť úverových zmlúv, ako aj pokiaľ ide o platnosť prechodu pohľadávky na K.. K prevzatiu záväzku malo dôjsť ku dňu 1. júla 1991, pričom úverová zmluva č. 237 stratila platnosť už dňa 26. marca 1991 a úverová zmluva č. 13 platila len do 31. decembra 1990. Teda K. neexistujúce právo by nemohla nadobudnúť, a preto aj táto námietka dovolateľa javí sa byť dôvodná. Pokiaľ ide o právny názor žalovaného, uvedený v jeho vyjadrení k dovolaniu, že určitým spôsobom došlo k uznaniu záväzku, túto otázku súdy nižšieho stupňa neriešili, a preto nemôže byť predmetom dovolacieho konania. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku podrobne opísal, prečo obe úverové zmluvy nie sú platné, resp. prečo úverová zmluva č. 13 vôbec nevznikla, a to aj s poukazom na príslušné

ustanovenia HZ. Tiež uviedol, že právny poriadok v tom čase nepoznal inštitút „Žiadosti o prevzatie pohľadávky“. Odvolací súd všetky tieto právne argumenty súdu prvého stupňa pominul, čím vytvoril stav, že dovolací súd jeho závery nemôže riadne preskúmať (§ 242 ods. 1 OSP) a v rámci toho dovolací súd nemôže k týmto otázkam zaujať komplexnejší právny názor.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd podľa ust. § 243b ods. 1, 2 OSP rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Právny názor dovolacieho súdu je preň záväzný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2008

JUDr. Seman Juraj, v. r.
predseda senátu